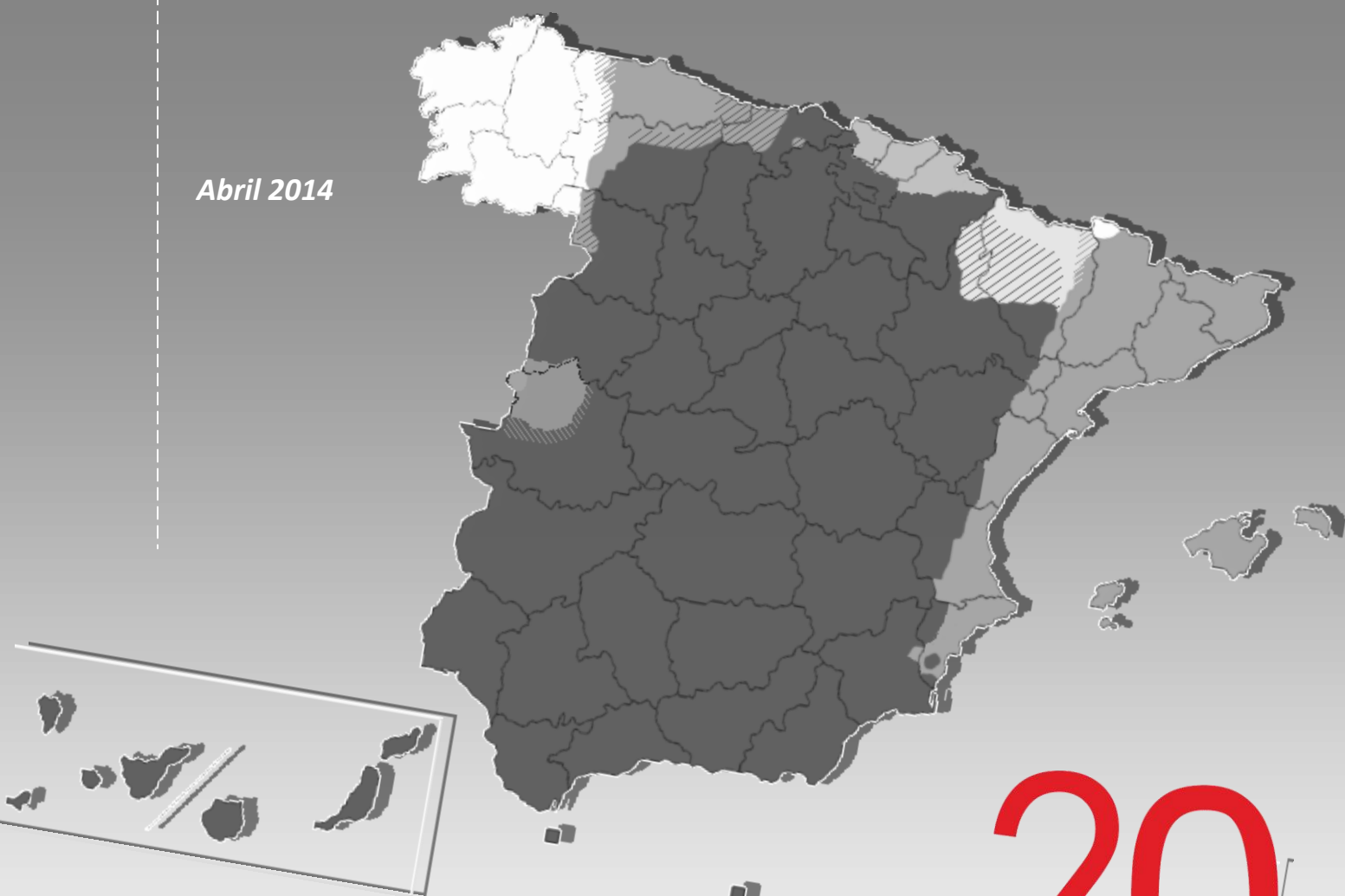

És possible un model democràtic dins l'estat espanyol pel que fa als drets lingüístics dels ciutadans?

Informe comparatiu sobre els models lingüístics de reforma constitucional presentats recentment pels partits espanyols en relació a altres models lingüístics

Abril 2014

20 ANYS

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

L'ONG DEL CATALÀ
FES-TE'N SOCI

La Plataforma per la Llengua ha analitzat els models lingüístics proposats per les principals forces polítiques espanyoles per valorar si realment hi ha possibilitats dins l'estat espanyol d'una via democràtica equiparable a la resta de democràcies occidentals pel que fa als drets lingüístics dels ciutadans. El debat sobre la necessitat d'un estat independent per a Catalunya s'ha centrat primordialment en aspectes de recursos econòmics, dèficit fiscal i eficàcia de gestió dels recursos. Tanmateix hi ha molts altres aspectes que pel fet de continuar dins d'Espanya poden condicionar una situació excepcional en l'entorn europeu pel que fa als dèficits democràtics fruit d'una transició incomplerta. Un d'aquests aspectes que caldria analitzar és especialment els drets de les persones pel que fa als usos lingüístics. Ara com ara, la llengua catalana és la llengua mitjana europea més desprotegida legalment del continent. Dins de la Unió Europea totes les llengües comparables amb la catalana són llengües oficials d'estat i de la Unió Europea. La independència, amb un estat a favor, permetria assolir aquest canvi. Però dins l'estat espanyol és això possible? ¿Hi ha una tercera via que faria possible en un futur proper que la llengua catalana fos considerada al mateix nivell que la resta de llengües europees de dimensions similars? Això és el que hem volgut analitzar mitjançant les diverses propostes de reformes del model d'estat que han fet explícites les principals forces polítiques espanyoles.

Les propostes dels principals partits polítics espanyols pel que fa al reconeixement del català

Models lingüístics per a l'estat espanyol	PP ¹	PSOE ²	IU ³	Democràcies occidentals amb més d'una llengua pròpia mitjana. Extrapolació a través de models comparables ⁴
Llengües oficials de l'Estat	Castellà, única llengua oficial, amb el deure explícit de conèixer-la d'acord amb la constitució actual (article 3.1).	Castellà, única llengua oficial, amb el deure explícit de conèixer-la. No es modifica l'article 3.1 que estableix aquest privilegi per a la comunitat lingüística de parla castellana, ni tampoc el 3.2 que relega les altres llengües mitjanes espanyoles a un estatus inferior d'oficialitat restringida al reconeixement de les comunitats autònomes. No varia substancialment de la constitució actual.	Reconeix l'oficialitat de totes les llengües espanyoles i del dret de tots els ciutadans de conèixer-les i fer-les servir en llurs relacions amb les institucions de l'Estat. En la referència al simbolisme de l'Estat aclareix que hi hauria 4 llengües oficials (se suposo que es refereix al gallec, basc, català i castellà).	El castellà, català, basc i gallec serien llengües oficials de l'Estat als mateixos efectes (o llengües de l'Estat o de les institucions al mateix nivell). Els territoris decidirien amb plenes competències el règim d'oficialitat per a les llengües respectives per bé caldria que reconeguessin plenament les que en són pròpies. Es reconeix i s'anomenen a la constitució les altres llengües espanyoles d'ús més reduït, oficials en els respectius territoris (aquest seria el cas de l'aragonès, l'occità, l'asturleonès...)
Altres consideracions	Fins ara no hi ha hagut voluntat de desenvolupar plenament l'article 3.2 que diu que les altres llengües espanyoles seran oficials en les respectives comunitats autònomes. Per bé aquesta consideració inusual per a la resta de llengües mitjanes no té precedents a la Unió Europea, el PP n'ha feta, a més a més, una interpretació restrictiva. Així tampoc no ha reconegut aquestes	No es mou per criteris científics en la consideració de les llengües. Així, suposa que el castellà no és llengua pròpia d'enlloc en contra fins i tot del redactat d'alguns estatuts (ni tan sols la considera llengua pròpia de Castella). Parla de reforçar el poder autonòmic de les comunitats que tenen llengua pròpia (que a la pràctica són totes però no ho considera) per ordenar i promoure la llengua. Parla de l'assumpció plena per part de les institucions de l'Estat d'aquest signe de riquesa	Remet la regulació dels efectes de la cooficialitat a cada Comunitat Autònoma a la legislació pròpia (Espanya, bo i essent un estat federal, s'organitza en comunitats autònomes o unitats federades). No aclareix els usos institucionals d'allò que afecta a l'estat i deixa a les comunitats autònomes la potestat de regular les diverses llengües oficials en llurs territoris. Reconeix els drets lingüístics entre els drets fonamentals. Fixa el principi	

	llengües com a oficials en algunes comunitats autònomes que governa (com és cas del català a l'Aragó).	cultural i social però no concreta com s'actua davant l'oficialitat restringida que es conserva de la constitució anterior.	pel qual la pluralitat lingüística sigui entesa específicament com un valor en consideració al sistema educatiu i als mitjans de comunicació públics. Reconeix l'opció per la utilització de les altres llengües oficials com a llengua vehicular de l'ensenyament en territoris castellanoparlants.	
català i l'oficialitat a la Unió Europea	El PP, fins ara, sempre s'ha negat a reconèixer el català com a llengua oficial de la Unió Europea.	No en fa cap esment, però el PSOE, fins ara, sempre s'ha negat a reconèixer el català com a llengua oficial de la Unió Europea.	No en fa cap esment.	El català seria llengua oficial de la Unió Europea.
Català en les cambres de representació de l'estat	El PP no ha estat partidari fins ara de reconèixer el català al mateix nivell que el castellà a les Corts Generals, tant al Senat Com al Congrés de Diputats.	No en fa cap esment, però el PSOE mai no ha estat partidari fins ara de reconèixer el català al mateix nivell que el castellà a les Corts Generals, tant al Senat com al Congrés de Diputats.	Totes les llengües de l'Estat són oficials en el senat federal. No fa cap esment en referència a les llengües del Congrés de Diputats per bé es podria extrapolar de l'oficialitat de l'Estat.	El català es podria utilitzar en qualsevol cambra representativa i en qualsevol estructura general de l'Estat.
Català en aspectes simbòlics de l'estat	El PP, no s'ha mostrat fins ara partidari de reconèixer el català al mateix nivell que el castellà en aquests aspectes. La legislació actual i l'aplicació política continua afavorint i establint el castellà pràcticament com a única llengua d'ús, obligatòria i representativa de l'Estat.	No en fa cap esment, però el PSOE mai no ha fet gestos fins ara per reconèixer el català al mateix nivell que el castellà en tot allò que representa l'Estat; com transports, forces armades, obligacions mercantils, representació internacional, passaports i documents personals, televisió pública de l'Estat, obligacions empresarials, discursos oficials...).	Les quatre llengües oficials són presents en la denominació de l'Estat, la moneda, els documents oficials d'identitat, la representació de seleccions esportives nacionals, etc.	El català seria present en totes les denominacions de l'Estat, moneda, documents oficials, segells, passaports, i obligatori al mateix nivell que el castellà en tot allò que afecta a tot el territori espanyol (transports, forces armades, obligacions mercantils, representació internacional, televisió pública de l'Estat, obligacions empresarials, discursos oficials...) o bé es dividirien els poders segons territoris.
Conclusions	És un model propi d'un període de transició que hereta els privilegis d'una	No es tracta d'un model federal a nivell lingüístic i hereta els privilegis propis de l'etapa del	És una millora substancial que avança vers una democratització lingüística per	Per bé que és un model que en alguns temes és flexible segons estats, les bases comunes estàndards estan

	<p>comunitat lingüística propis de l'etapa del franquisme i consagrats a la constitució espanyola actual. Només reconeix plenament la identitat i la singularitat lingüística en referència al castellà. No hi ha precedents a la resta d'Europa per a estats plurilingües amb llengües de les dimensions de la catalana.</p>	<p>franquisme i consagrats a la constitució espanyola actual. Conserva els articles lingüístics bàsics que també defensa el PP. Només reconeix plenament la identitat i la singularitat lingüística en referència al castellà.</p>	<p>bé hi ha algunes incongruències que no acaben de quedar clares pel que fa al model i que caldria concretar.</p>	<p>allunyadíssimes dels models del PP i del PSOE. Val a dir, tanmateix, que la forma més comuna de reconèixer la diversitat lingüística per a les llengües mitjanes de comunitats del nostre entorn ha estat la creació i organització d'un nou estat independent.</p>
--	---	--	--	--

¹Proposta a partir del model constitucional actual i de les polítiques actuals del PP.

²Proposta de reforma constitucional segons el document de Granada de 6 de juliol de 2013 "Hacia una estructura federal del Estado".

³Proposta de reforma constitucional segons el document de Madrid de l'1 de febrer de 2014 "Conferencia sobre el modelo de estado".

⁴Correspondència a grans trets de l'aplicació a l'estat espanyol de la resta de models d'estats plurilingües europeus amb llengües mitjanes semblants al català en població o percentatges dins l'estat (casos com Bèlgica, Suïssa o, no tant, Finlàndia).

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

Via Laietana, 48 A. Principal 2a

08003 Barcelona

Tel. 93 321 18 03

Fax 93 321 12 71

info@plataforma-llengua.cat

